

Ilyos — Yettinchi Raqam

Birinchi va Oxirgi

Jeff Pippenger

2023-10-07

Biz 1863 yilni 1844 yildagi Buyuk Hafsalasi Pir Bo‘lish bilan boshlangan sinovlar qatoridagi so‘nggi sinov nuqtasi sifatida aniqlamoqdamiz. Mantiqimizning birinchi dalili shuki, aynan o‘sha yili Yettinchi kun Adventistlar jamoati Amerika Qo‘shma Shtatlari hukumati tomonidan qonuniy ravishda ro‘yxatdan o‘tkazilganda, Miller harakati yakuniga yetdi. Bashoratga ko‘ra 1798 yilda boshlangan bu harakat 1863 yilda tugadi.

Vahiy bizga shuni bildiradiki, Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi qudratli farishta 2001-yil 11-sentabrda tushganida, bu hodisa Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi farishta tushgan paytda Millerchilar harakatida oldindan timsollangan edi. Millerchilar harakati oxirat vaqtida, 1798-yilda, Doniyor kitobining sakkizinchi va to‘qqizinchi boblaridagi Ulai daryosi haqidagi vahiy muhrdan yechilganda boshlangan. Bir yuz qirq to‘rt mingning harakati esa oxirat vaqtida, 1989-yilda, Doniyor kitobining so‘nggi uch bobidagi Hiddekel daryosi haqidagi vahiy muhrdan yechilganda boshlangan.

Har ikkala oxirzamon davri ham o‘ziga xos tarixlari doirasidagi harakat ichida bo‘lganlardan avvalgi tanlangan xalqning bosqichma-bosqich ajralishini boshlab berdi. Har bir tarixning asosiy qoidasi oshkora tasdiqlanganda, o‘sha tegishli tarixning farishtasi tushib keldi. Xabar, harakat va xabarchi — Rabbimiz har bir tegishli tarixda avvalgi tanlangan xalqning gunohini namoyon etish uchun qo‘llagan vositalar edi; chunki Masih O‘z ishi haqida ta‘lim berganidek, agar U kelmaganida, tarixdagi bahslashuvchan yahudiylarning gunohi bo‘lmagan bo‘lur edi. Xabarchi, xabar va harakat — avvalgi tanlangan xalqni o‘ziga xos tarixlaridagi bosqichma-bosqich ochib borilgan nurni rad etganlari uchun javobgar qiladigan hukm vositalari edi, va farishta tushib kelganida, bu avvalgi ahd xalqining hukm jarayoni boshlanganini bildirar edi. Hukm vositasi, o‘sha tarixni tasvirlaydigan payg‘ambarlar Rabbimiz ularga yetkazgan xabarni yeganlarida aniqlanadi. Ular xabarni yeganlaridan so‘ng, uni bo‘yni qotgan va isyonkor xalq sifatida tasvirlangan, eshitmaydigan va tavba qilib qaytmaydigan avvalgi tanlangan xalqqa olib boradilar. Farishta tushib kelib, xabar yeyilgach, isyonkor xalq ustidan hukm boshlanadi.

Biz Qadimgi Isroilning hukm jarayonini, “Sonlar” kitobida tasvirlanganidek, Millerchilar harakati tarixiga tatbiq etmoqdamiz va oxir-oqibat, bu sinov jarayonini bir yuz qirq to‘rt mingliklarning harakatiga ham tatbiq etamiz. “O‘n” sonining ramziy ma‘nosi u qo‘llanilgan parchaning konteksti orqali belgilanishi lozim.

O‘nta sinovning ketma-ketligi umidsizlikdan boshlanadi — qadimgi Isroil uchun Qizil dengiz bo‘yida, Millerchilar uchun esa 1844-yil 22-oktyabrda. Opa Uayt o‘sha paytda ochilgan “chegara belgisi” haqiqatlarini, u “vaqtning o‘tib ketishi” deb atagan narsadan boshlab, belgilab beradi. Ibroniylar uchun umidsizlik Fir‘avn qo‘shinining tahdidi edi. Ibroniylarning Xudoning qudratiga

bo'lgan imonsizligi dushmanlari qo'shinidan qo'rqishlariga bergan javobida namoyon bo'ldi; xuddi o'ninchi va yakuniy sinovda bo'lgani kabi. Iso oxirni boshidan ko'rsatadi, shuning uchun va'da qilingan yurtidagi ulkan odamlardan, o'n josus qayd etgan qo'rquv, Qizil dengiz bo'yida ham ularning umidsizligini keltirib chiqargan ayni o'sha qo'rquv edi. Millerchilar harakati uchun o'ninchi va yakuniy sinov, 1844-yil 22-oktyabr bo'lganidek, vaqt haqidagi bashorat bo'lar edi.

Millerchilar tarixining izchil sinovlari ichidagi buyuk hafsalasi pir bo'lish qadimgi Isroilning Misrdan xalos etilishi orqali aniq tarzda timsollangan bir tarixning boshlanishini belgiladi. Qizil dengizdan boshlab o'nta sinovdan iborat bir qator mavjud edi va oxirgi sinov birinchi sinovni aks ettirishi kerak edi. Buyuk hafsalasi pir bo'lishdagi "vaqtning o'tishi" bir vaqt bashoratining noto'g'ri tushunilishi natijasida yuzaga kelgan edi. Ruhiiy Isroil uchun sinov jarayonining oxirgisi birinchisi bilan bir xil bo'lar edi. 1863-yilda so'zma-so'z Isroilning yo'l boshchilari endigina Rimning qizlari deb belgilagan kishilarning Muqaddas Kitobiy metodologiyasiga qaytishni tanladilar va Muqaddas Kitobdagi eng uzun vaqt bashoratini rad etdilar yoki, aytishingiz mumkinki, uni noto'g'ri tushundilar. So'zma-so'z ham, ruhiy Isroilda ham o'nta sinovning oxiri boshlanish orqali ifodalangan edi. Va oxirida, har ikkala holda ham, isyonkorlar endigina xalos etilgan joyga qaytish istagini namoyon qildilar.

Levilar yigirma oltinchi bobdagi yetti zamonni rad etish orqali Laodikiyadagi Adventizm o'zlari oldindan ko'ra olmagan bir bashoratli dilemmani yuzaga keltirdi. Bugungi kungacha ular bu dilemmani hal qila olmadilar, garchi bunga urinib, turli xil afsonaviy taomlarni dasturxonga tortsalar ham. Bu dilemma Opa Uayt Adventizmning poydevori va markaziy ustuni deb ta'riflagan oyatda mujassamdir.

"Boshqa barcha oyatlardan ustun ravishda Advent imonining ham poydevori, ham markaziy ustuni bo'lgan Muqaddas Yozuvdagi bayonot shunday edi: «Ikki ming uch yuz kecha-kunduzgacha; shundan so'ng muqaddas maskan poklanadi». [Daniel 8:14.]” Buyuk kurash, 409.

Adventizm o'n to'rtinchi oyat haqida ko'p narsani aytadi, ammo ular bu oyat haqida qilinishi lozim bo'lgan eng birinchi kuzatuvga hech qachon murojaat qilmaydilar. Bu kuzatuv shundan iboratki, o'n to'rtinchi oyat "javob"dir. Javob, agar u o'sha javobni yuzaga keltirgan savolni o'z ichiga olmasa, ma'nosizdir. O'n uchinchi oyatni mantiqan ham, grammatik jihatdan ham, oqilona ravishda ham o'n to'rtinchi oyatdan ajratib bo'lmaydi, chunki o'n uchinchi oyat savol, o'n to'rtinchi oyat esa javobdir.

Masala to'g'ri va xolis tarzda ifoda etilganda, o'n to'rtinchi oyatga Adventizm o'rgatganidan mutlaqo boshqacha ma'no beradi. Bu, o'n to'rtinchi oyat "Advent e'tiqodining poydevori va markaziy ustuni" emas, degani emas, chunki u shundaydir. Bu shuni anglatadiki, Adventizm 1863-yilda yetti zamonni noto'g'ri tushunib, uni chetga surib qo'yganida, o'n to'rtinchi oyat aslida nimani anglatishini to'liq ta'riflab bera olmadi. Muqaddas Yozuvlarda yarim haqiqat haqiqat emas. To'g'ri anglanganda, o'n uchinchi oyatdagi savol oyoq osti qilingan muqaddas maskanning poklanishini belgilovchi bashoratni tan olishni, shuningdek lashkarining oyoq osti qilinishini belgilovchi bashoratni ham tan olishni talab qiladi. Ikki ming uch yuz yillik bashorat "muqaddas

maskan”ga taalluqlidir, ikki ming besh yuz yigirma yillik bashorat esa “lashkar”ga taalluqlidir.

Ushbu maqolalarda ayni paytda buni qilish niyatim bo‘lmaganligi sababli, bu ikki oyat o‘rtasidagi munosabatni ko‘rib chiqish uzoq tadqiqotni talab etadi. Bu masalalar yillar davomida qayta-qayta yoritib kelingan va ularni “Habakkukning Jadvallari” turkumida topish mumkin. Men hali ham Ilyosning ramziyligini bayon etmoqdaman va avvalo o‘sha haqiqatlarni yakunlashni istayman.

Uilyam Miller Adventizmning boshlanishidagi Ilyos edi va uning birinchi kashfiyoti Levilar yigirma oltidagi yetti zamon bo‘lgan edi; shu bois 1863-yilda o‘sha haqiqatning rad etilishi Ilyos xabarining rad etilishi edi. Shu nuqtada men oxirni boshlanish bilan aynanlashtiradigan Alfa va Omegaga xos xususiyatga murojaat qilmoqdaman. Qadimgi Isroil uchun yakuniy sinov birinchi sinovda ifodalangan edi. Har ikkala sinov ham butparast xalqlar Xudodan ko‘ra qudratliroq, degan qo‘rquvni ifodalaydi. O‘ninchi sinov prinsip jihatidan xuddi o‘sha bo‘lgani holda, birinchi sinovdan ancha isyonkorroq edi, chunki birinchi sinovdagi Xudoning g‘alabasi tarixi isyonchilarda sobit ishonch hosil qilishi kerak edi. Ular Qizil dengiz bo‘yida ega bo‘lganlaridan ko‘ra Uning qudrati haqida ancha ko‘proq dalillarga qaramay, Xudoni rad etganliklarini namoyon etdilar. 1863-yilga kelib Millerchi Adventizm allaqachon buyuk umidsizlik nima uchun Xudoning qudratli ishi bo‘lganini tushuntirayotgan edi, biroq shunga qaramay ular baribir bir sardor tanlab, Misrga qaytishga va Doniyor Musoning Ilyos orqali ifodalangan “qasami” deb ataydigan xabarni rad etishga qaror qildilar.

Yetti vaqtning vaqtga oid bashorat sifatidagi haqiqiyligining dalillarini bayon etishga vaqt sarflash o‘rniga, men uning haqiqiyligini boshqa yo‘l bilan isbotlash uchun ayrim sodda mantiqiy mulohazalardan foydalanmoqchiman. Chunki 1798-yilda boshlangan harakat uchun 1863-yildagi so‘nggi sinov Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi qudratli farishta harakati uchun ham so‘nggi sinovni ifodalaydi. Ilhom har ikkala harakat uchun ham oxirgi sinov nima ekanini juda ravshan qilib ko‘rsatgan.

“Shayton — odamlarni haqiqatdan uzoqlashtirish uchun — soxtani tinimsiz ravishda tiqishtirib kelmoqda. Shaytonning eng oxirgi aldovi Xudo Ruhining guvohligini kuchsiz va samarasiz qilib qo‘yish bo‘ladi. “Vahiy bo‘lmagan joyda xalq halok bo‘ladi” (Hikmatlar 29:18).”
Tanlangan xabarlar, 1-kitob, 48.

Ellen White’ning yozuvlarini olib, uning Levilar yigirma olti bobdagi yetti vaqttni to‘liq ma’qullamaganini ilgari surishning halol yo‘li yo‘q. Opa White, avvalgi ushbu maqolalarda qayd etganimizdek va “Habakkukning jadvallari” deb nomlangan turkumda yaxshi hujjatlashtirilganidek, Xudo ham 1843 yilgi, ham 1850 yilgi jadvallarni yo‘naltirganini bizga bevosita bildiradi. U bevosita bu ikki jadval Habakkukning ikkinchi bobi ado bo‘lishi bo‘lganini ta’lim beradi. Har ikkala jadval ham Levilar yigirma olti bobdagi yetti vaqttni o‘zining tegishli grafik tuzilishining markaziy nuqtasi sifatida ko‘rsatadi. Har ikkala jadvalda ham yetti vaqt chizig‘ining markazida, yetti vaqtning bashoratli chizig‘ining markazi sifatida Masihning xochi joylashgan.

Habakkukning ikki jadvalini ma’qullashi bilan birga, u 1840 yildan 1844 yilgacha taqdim etilgan xabarni taqdim etishda davom etishimiz kerakligini bir necha bor qayd etgan; va Millerchilar

o'zlari e'lon qilgan xabarni qanday targ'ib qilganini yoritgan har bir adventist tarixchi, ular 1843 yilgi jadvaldan foydalanganini tasdiqlaydi. U nafaqat jadvallarda ifodalangan xabarlarni ma'qullaydi va Xudoning xalqiga o'sha tarixda taqdim etilgan aynan o'sha xabarlarni taqdim etishda davom etishni maslahat beradi, balki u Xudoning qoldiq xalqining butun tarixi davomida o'sha xabarlariga hujum qilinishi haqida ogohlantiradigan bir necha parchalarni ham keltiradi. U o'sha hujumlar haqida ogohlantirganda, aynan o'sha haqiqatlarni himoya qilish Xudoning soqchilarining ishi ekanini qayta-qayta ta'kidlaydi.

Agar jadvallar noto'g'ri bo'lsa, unda ular grafik tarzda ifodalovchi xabarlar ham noto'g'ridir. Agar Millerchilar 1840 yildan 1844 yilgacha e'lon qilgan xabar noto'g'ri bo'lgan bo'lsa, unda Ellen Uaytning Millerchilar xabari poydevor bo'lganini takror-takror ta'kidlagani ham noto'g'ridir. Agar o'sha xabarlar noto'g'ri bo'lgan bo'lsa, u holda aynan o'sha haqiqatlarni taqdim etishda davom etish haqidagi uning takroriy buyruqlari ham soxta maslahatdir. Agar Millerchilarning xabari saqlab qolinishi va shaytoniy hujumlardan himoya qilinishi lozim bo'lgan poydevorlarni ifodalama, unda o'sha maslahatlar ham yanglishdir. Ushbu tarixning Ilyos xabari bilan bog'liq bu masalalarning barchasi xato, degan xulosaga kelish, Ellen Uayt soxta payg'ambar bo'lganini aniq ko'rsatgan bo'lur edi.

Zamonaviy Adventizm hanuzgacha o'zlarining Vahiy seminarlarida qoldiq jamoat Iso Masihning guvohligi bo'lgan Bashorat Ruhiga ega bo'lishini ta'lim beradi, biroq ular jamoat a'zolariga jalb etishga urinayotgan kishilarga Ellen Uaytning o'sha ilk asosiy haqiqatlar va tarix bilan bog'liq tasdig'i hamda ogohlantirishlarini to'liq rad etishlarini, albatta, aytmaydilar. Quyidagi parcha siz uchun nimani anglatadi?

“Kelajakdan qo'rqishimiz uchun hech qanday sabab yo'q, faqat Rabbiiy bizni qanday boshqarganini va o'tgan tariximizdagi Uning ta'limotini unutib qo'ysakkina bundan mustasno.” Life Sketches, 196.

1863-yilda Millerchilar harakati o'z xulosasiga yetdi va hukumat huzurida yuridik shaxs sifatida ro'yxatdan o'tdi; bu hukumat esa, oxir-oqibat, Ellen White ta'rifi ko'ra cherkov bilan davlatning birlashuvidan iborat bo'lgan papalikka bir suratni barpo etadi.

“Qo'shma Shtatlarda hozir davom etayotgan, jamoatning muassasalari va udumlari uchun davlatning ko'magini ta'minlashga qaratilgan harakatlarda protestantlar papachilar izidan bormoqdalar. Bundan ham ortig'i, ular Papalikning Eski Dunyoda yo'qotgan ustunligini Protestant Amerikada qayta qo'lga kiritishi uchun eshik ochib bermoqdalar.” The Great Controversy, 573.

Tashkilotlanish zaruriyatining bir qismi sifatida hukumat bilan huquqiy birlashuv mavjud bo'lgan, degan faraz ostida, xalqning yoshlari Fuqarolar urushi deb atalgan qon to'kilishiga safarbar etilayotgan bir paytda, Millerchilar harakati yakun topdi. 1863 yilda Yettinchi kun adventistlari jamoati ham bosma maqola, ham yangi jadval orqali Doniyor Musoning qasamyodi deb ataydigan qullik haqidagi bashoratni rad etdi. 1850 yilda Rabbiiy O'z xalqiga Habakkukning ikkinchi jadvalini tayyorlashni va 1843 yilgi jadvalda O'zi qo'lini to'sib turgan xatoni tuzatishni buyurgan edi. 1850 yilda buyurilgan jadval o'z maqsadini to'la ado etdi, chunki Ellen White o'zi “Xudo

jadvalning nashr etilishida bo‘lganini” ko‘rganini aytgan, shu bilan birga 1850 yilgi jadval Habakkuk kitobining ikkinchi bobida ko‘rsatilganini ham ta’kidlagan.

1850-yildagi jadvalning maqsadi 1843-yildagi jadvalning maqsadi bilan bir xil edi. U halokat sari borayotgan dunyoga uchinchi farishtaning xabarini taqdim etishda foydalaniladigan xushxabarni yoyish vositasi bo‘lishi kerak edi. 1863-yilda esa o‘sha xabar rad etildi. Qizil dengizda boshlangan sinov jarayoni orqali timsollangan sinov jarayoni, Doniyor sakkizinchi bobining o‘n uchinchi oyatida oyoq osti qilinishi kerak bo‘lgan muqaddas joyni aniqlab bergan vaqt bashorati bilan boshlangan edi, va sinov jarayoni Doniyor sakkizinchi bobining o‘n uchinchi oyatida oyoq osti qilinishi kerak bo‘lgan lashkarni aniqlab bergan vaqt bashorati bilan yakunlangan edi.

Shunda men bir muqaddas zotning so‘zlayotganini eshitdim; va so‘zlayotgan o‘sha muayyan muqaddas zotga boshqa bir muqaddas zot dedi: Kundalik qurbonlikka va vayron qiluvchi gunohga doir bu vahiy, muqaddas maskan bilan lashkarni oyoq osti qilinishga topshirishi haqidagi vahiy qachongacha davom etadi? U menga dedi: Ikki ming uch yuz kun-gacha; shundan keyin muqaddas maskan poklanadi. Daniel 8:13, 14.

1844-yil 22-oktabrda boshlangan sinov jarayoni Alfa va Omeganning muhriga egadir. O‘sha sinov jarayonining boshlanishi oyoq osti qilinishi lozim bo‘lgan muqaddas ma’badni ifodalagan bir vaqt bashorati edi. U bajo kelganida ulkan nur hosil qilgan bashorat edi. 1863-yilda yakunlangan sinov jarayoni ham Alfa va Omeganning muhriga egadir. O‘sha sinov jarayonining yakuni oyoq osti qilinishi lozim bo‘lgan lashkarni ifodalagan bir vaqt bashorati edi. U bajo kelganida ulkan nur hosil qilishi uchun mo‘ljallangan bashorat edi. U o‘sha tarixning Ilyosi tomonidan taqdim etilgan vaqt bashorati edi, va u rad etilib bir chetga surilganda, ulkan zulmatni hosil qildi.

Hukm shudirki, nur dunyoga keldi, ammo odamlar nurni emas, zulmatni sevdilar, chunki ularning ishlari yomon edi. Yuhanno 3:19.

Ushbu maqolani men yakunlamoqchi bo‘lgan mantiq — allaqachon ta’kidlaganimning o‘zidir. Xudo Ellen White orqali 1843 va 1850 jadvallarini ma’qullaganmi?

“Men 1843 yilgi jadval Rabbiyning qo‘li bilan yo‘naltirilganini va uni o‘zgartirmaslik kerakligini ko‘rdim; raqamlar U xohlaganidek ekan; Uning qo‘li ayrim raqamlardagi bir xatoni yopib, yashirib turgan ekan, shuning uchun Uning qo‘li olib tashlanmaguncha hech kim uni ko‘ra olmas edi.” Early Writings, 74.

«Men Xudo Birodar Nichols tomonidan chartning nashr etilishida ekanini ko‘rdim. Men Muqaddas Kitobda bu chart haqida bir bashorat borligini ko‘rdim, va agar bu chart Xudoning xalqi uchun mo‘ljallangan bo‘lsa, agar u biri uchun yetarli bo‘lsa, boshqasi uchun ham shundaydir, va agar kimdir kattaroq ko‘lamda chizilgan yangi chartga muhtoj bo‘lgan bo‘lsa, barchasi ham unga xuddi shunchalik muhtojdir.» Manuscript Releases, 13-son, 359; 1853.

Xudo Ellen Uayt orqali 1840 yildan 1844 yilgacha bo‘lgan tarix davomida milleritlar taqdim etgan xabarni ma’qullaganmi?

“Xudo bizga yangi xabar bermayapti. Biz 1843 va 1844-yillarda bizni boshqa jamoatlardan olib chiqqan xabarni e’lon qilishimiz kerak.” Review and Herald, 1905-yil 19-yanvar.

“Xudo bizga vaqtimiz va kuchimizni 1843 va 1844 yillarda erkaklar hamda ayollarni larzaga solgan xabarlarini xalqqa va’z qilish ishiga bag’ishlashni buyuradi.” Manuscript Release, Number 760.

“1840–1844 yillarda berilgan barcha xabarlar hozir kuchli tarzda yetkazilishi kerak, chunki yo’nalishini yo’qotgan ko’plab odamlar bor. Xabarlar barcha jamoatlarga yetib borishi lozim.

“Masih dedi: ‘Ko’zlaringiz baxtlidir, chunki ular ko’radi; quloqlaringiz ham, chunki ular eshitadi. Zero, sizlarga chinini aytaman: ko’p payg’ambarlar va solih kishilar sizlar ko’rayotgan narsalarni ko’rishni orzu qildilar-u, ko’rmadilar; sizlar eshitayotgan narsalarni eshitishni istadilar-u, eshitmadilar’ [Matthew 13:16, 17]. 1843 va 1844 yillarda ko’rilgan narsalarni ko’rgan ko’zlar baxtlidir.

“Xabar berildi. Va bu xabarni takrorlashda hech qanday kechikish bo’lmasligi kerak, chunki zamon alomatlari amalga oshmoqda; yakunlovchi ish bajarilishi lozim. Qisqa vaqt ichida buyuk bir ish amalga oshiriladi. Tez orada Xudoning tayiniga ko’ra bir xabar beriladi va u baland faryodga aylanib boradi. Shunda Doniyor o’z ulushida turib, o’z guvohligini beradi.” Manuscript Releases, 21-jild, 437.

“1841, ‘42, ‘43 va ‘44-yillarda qabul qilgan haqiqatlarimiz endi o’rganilishi va e’lon qilinishi lozim. Birinchi, ikkinchi va uchinchi farishtalarning xabarlarini kelajakda baland ovoz bilan e’lon qilinishi. Ular jiddiy qat’iyat bilan va Ruhning qudrati ila beriladi.” Manuscript Releases, 15-jild, 371.

“Biz ishning hozirgi ojizligi va kichikligini tushunamiz. Biz tajribaga ega bo’lganmiz. Xudo bizga bergan ishni bajarar ekanmiz, U bizning samaradorligimiz bo’lishiga ishonch hosil qilgan holda, ishonch bilan oldinga borishimiz mumkin. U 1841, 1842, 1843 va 1844-yillarda biz bilan bo’lganidek, 1906-yilda ham biz bilan bo’ladi.” Loma Linda Messages, 156.

“Muassasalarimizda o’qituvchi va rahbar sifatida turganlar imonda hamda uchinchi farishtaning xabari tamoyillarida sobit bo’lishlari lozim. Xudo O’z xalqining 1843 va 1844-yillarda Uni bizga berganidek, bizda o’sha xabar borligini bilishini istaydi.” General Conference Bulletin, 1903-yil 1-aprel.

“Ogohlantirish keldi: 1842, 1843 va 1844-yillardagi xabar kelganidan beri biz bunyod etib kelayotgan imon poydevorini bezovta qiladigan hech narsa kirib kelishiga yo’l qo’yilmasin. Men bu xabarda edim, va o’shandan beri Xudo bizga bergan nurga sodiq qolgan holda, dunyo qarshisida turibman. Biz kundan-kunga Rabbimizni jiddiy ibodat bilan izlab, nur so’raganimizda oyoqlarimiz qo’yilgan maydondan oyoqlarimizni olib qo’yishni niyat qilmaymiz. Siz men Xudo menga bergan nurni tark etaman deb o’ylaysizmi? U Abadiy Qoya kabi bo’lishi kerak. U menga berilganidan beri meni yo’llab kelmoqda.” Review and Herald, 1903-yil 14-aprel.

Xudo Ellen White orqali O’z xalqini Milleritlar tarixining haqiqatlarini yemiradigan hujumlarga qarshi himoyalashga ogohlantirdimi?

“Payg’ambarlik tarixida bizga yo’nalishimizni ko’rsatib turadigan haqiqatning buyuk mo’ljal-belgilari ehtiyotkorlik bilan saqlanishi kerak, toki ular buzib tashlanib, o’rniga chin

yorug'likdan ko'ra chalkashlik keltiradigan nazariyalar qo'yilmasin." Selected Messages, 2-kitob, 101, 102.

"Bugun Shayton haqiqatning yo'l ko'rsatkichlarini — yo'l bo'ylab o'rnatilgan yodgorliklarni — qulatish uchun imkon izlamogda; va bizga uyini mustahkam qoya ustiga qurgan, yomon xabarlar ichida ham, yaxshi xabarlar ichida ham haqiqatga sobit qolgan keksa mehnatkashlarning tajribasi zarur." Gospel Workers, 104.

"Xudo hech qachon dunyoni yaxshilik bilan yomonlikni, solihlik bilan nohaqlikni farqlay oladigan odamlarsiz qoldirmaydi. Xudoning shunday odamlari borki, U ularni favqulodda paytlarda jangning old saflarida turish uchun tayinlagandir. Inqiroz paytida U qadim zamonlarda qilganidek, odamlarni ko'tarib chiqaradi. Yoshlar keksaygan bayroqdorlar bilan birlashishga da'vat etiladilar, toki ular shu qadar ko'p to'qnashuvlardan o'tgan va Xudo O'z Ruhining guvohliklari orqali ularga qayta-qayta murojaat qilib, to'g'ri yo'lni ko'rsatib, noto'g'ri yo'lni qoralagan ana shu sadoqatli kishilarning tajribasi orqali quvvat topsinlar va ta'lim olsinlar. Xudo xalqining imonini sinaydigan xatarlar yuzaga kelganda, bu kashshof xizmatchilar xuddi shunday inqirozlar yuz bergan, haqiqat shubha ostiga olingan, Xudodan bo'lmagan g'alati qarashlar kirib kelgan o'tmish tajribalarini hikoya qilib berishlari lozim."

"Keksaygan xodimlarning tajribasi hozir zarurdir; chunki shayton eski yo'l belgilarini — yo'l bo'ylab tiklab qo'yilgan yodgorliklarni — hech bir qiymatsiz qilib qo'yish uchun har bir imkoniyatni kuzatib turibdi." Review and Herald, November 19, 1903.

1863-yilda Milleriyalar harakati o'sha tarixning Ilyosi anglashga yo'naltirilgan birinchi haqiqatni rad etish bilan yakun topdi. Uning so'nggi sinovi Doniyor sakkizinchi bobdagi muqaddas joy va lashkarning oyoq osti qilinishini ko'rsatib beradigan ikki oyatga asoslangan edi. Muqaddas joy haqidagi nur o'nta sinovning birinchisida ochildi, va o'nta sinovning oxirgisida lashkar ustiga zulmat keltirildi.

Bir narsa aniq: shayton bayrog'i ostida o'z o'rnini egallagan Yettinchi kun adventistlari, avvalo, Xudoning Ruhining Guvohliklarida mavjud bo'lgan ogohlantirishlar va tanbehlariga bo'lgan ishonchidan voz kechadilar.

"Yanada buyukroq bag'ishlanish va bundan ham muqaddasroq xizmatga da'vat yangramogda va yangrashda davom etadi. Hozir Shaytonning takliflarini tilga olayotgan ba'zilar o'zlariga keladilar. Muhim ishonchli lavozimlarda turgan, ammo ayni zamon uchun bo'lgan haqiqatni tushunmaydiganlar bor. Ularga xabar yetkazilishi kerak. Agar uni qabul qilsalar, Masih ularni qabul qiladi va O'zi bilan birga mehnat qiluvchilar etib tayinlaydi. Ammo agar xabarni eshitishni rad etsalar, Zulmat Shahzodasining qora bayrog'i ostida o'z o'rinlarini egallaydilar."

"Menga aytish topshirilganki, bu vaqt uchun qimmatli haqiqat insonlarning ongiga tobora ravshanroq ochilmoqda. Maxsus ma'noda erkaklar va ayollar Masihning tanasidan yeb, Uning qonidan ichishlari kerak. Tushuncha rivojlanadi, chunki haqiqat doimo kengayib borishga qodirdir. Haqiqatning ilohiy Muallifi Uni tanib borishda davom etayotganlar bilan yanada yaqinroq va tobora yaqinroq muloqotga kirishadi. Xudoning xalqi Uning kalomini samoviy non sifatida qabul qilar ekan, ular Uning zohir bo'lishlari tong kabi tayyorlanganini bilib oladilar. Oziq-ovqat yeyilganda tana jismoniy quvvat olgani kabi, ular ham ruhiy quvvatni

qabul qiladilar.”

“Biz Isroil farzandlarini Misr qulligidan olib chiqib, ularni sahro orqali Kan’onga boshlab kirishda Rabbiyning rejasini yetarlicha anglab yetmaymiz.

“Xushxabardan porlayotgan ilohiy nurlarni yig‘ib borar ekanmiz, yahudiylik tuzumini yanada ravshanroq anglaymiz va uning muhim haqiqatlarini yanada chuqurroq qadrlaymiz. Haqiqatni tadqiq etishimiz hali tugallangan emas. Biz nur nurlaridan faqat bir nechtasinigina yig‘dik. Kalomni har kuni o‘rganmaydiganlar yahudiylik tuzumining masalalarini hal qila olmaydilar. Ular ma’bad xizmati orqali o‘rgatilgan haqiqatlarni anglamaydilar. Xudoning buyuk rejasini haqidagi dunyoviy tushuncha Uning ishiga to‘sqinlik qiladi. Kelajakdagi hayot Masih bulut ustuni ichida yashiringan holda O‘z xalqiga bergan qonunlarning ma’nosini ochib beradi.” Spalding and Magan, 305, 306.

Keyingi maqolada Ilyosning 1863 yil bilan bog‘liq ramziy ma’nosini ko‘rib chiqishni davom ettiramiz.